

Raportul Comisiei de etică a UBB pentru anul 2023

1. Comisia de etică și regulamentul de funcționare – prezentare sintetică (secțiune comună a tuturor rapoartelor anuale)

Comisia de etică a UBB este o structură independentă de analiză a sesizărilor de etică a cercetării și a managementului universitar. Comisia funcționează în baza prevederilor Legii 199/2024 și a HG 305/2024 CODUL-CADRU de etică și deontologie universitară.

Conform legii (art. 163), atribuțiile comisiilor de etică universitară sunt:

- a) urmăresc, în cadrul instituțiilor, respectarea codurilor de etică și deontologie universitară;
- b) asigură ducerea la îndeplinire a ordinelor ministrului educației pentru respectarea cadrului legal în domeniul eticii și deontologiei universitare;
- c) analizează și soluționează abaterile de la normele de etică și deontologie universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare;
- d) contribuie la elaborarea Codului de etică și deontologie universitară, prin propuneri adresate senatului universitar pentru adoptare și includere în cartea universitară;
- e) realizează un raport anual referitor la situația respectării normelor de etică și deontologie universitară, care se prezintă rectorului și senatului universitar și constituie un document public;
- f) realizează activități de prevenire cu privire la încălcarea normelor de etică și deontologie universitară;
- g) monitorizează desfășurarea cursurilor de etică și integritate academică;
- h) propun spre adoptare senatului universitar Regulamentul de organizare și funcționare a comisiilor de etică;
- i) colaborează cu comisiile consultative de la nivel național;
- j) alte atribuții prevăzute de prezenta lege sau stabilite conform cartei universitare.

Orice persoană, din universitate sau din afara universității, poate sesiza Comisia de etică universitară cu privire la abateri săvârșite de membri ai comunității universitare, recomandabil numai după epuizarea dreptului de petiție și respectând ierarhia din Universitate. Comisia se poate autosesiza cu analiza unor fapte, situații sau documente emise la diferite niveluri susceptibile de a încălca regulile și principiile de etică în activitatea didactică, de cercetare și administrativă, precum și în alte aspecte ale vieții universitare.

În 2020, în cadrul Comisiei de Etică a Universității Babeș-Bolyai (UBB) a fost înființat mecanismul Ombuds universitar, care funcționează conform Procedurii de organizare și funcționare a mecanismului Ombuds la UBB, prin HCA nr. 7257/27.05.2024. Acesta este un organism intern al UBB care operează pe principii de confidențialitate, imparțialitate și independență, oferind sprijin informal membrilor comunității academice, conform Codului

etic al UBB, Ghidului pentru combaterea discriminării, Ghidului pentru egalitate de gen la UBB și Procedurii de asigurare/protejare a bunăstării mintale în cadrul UBB.

Ombudsul universitar discută cu membrii comunității fără prejudecăți și într-un mod obiectiv, acționând ca mediator neutru și facilitator, fără a impune sancțiuni. Ombudsul este independent de conducerea UBB și de alte autorități administrative și nu are autoritate decizională obligatorie. Confidențialitatea înregistrărilor și comunicărilor este strict respectată, iar divulgarea informațiilor se face doar cu acordul expres al părților implicate, cu excepția cazurilor de risc iminent de vătămare corporală.

Ombudsul universitar poate face recomandări, media litigii și organiza discuții pentru a găsi soluții constructive. Sesizările trebuie realizate de preferință în termen de 30 de zile de la incident pentru o intervenție eficientă. Se poate apela la Ombuds când competența de soluționare a unui conflict este neclară sau ca ultimă soluție, după epuizarea altor căi.

Rolul Ombudsului universitar include ascultarea atentă a persoanelor, analiza situațiilor, identificarea opțiunilor, clarificarea politicilor și procedurilor interne, sprijinirea persoanelor în gestionarea conflictelor și dezvoltarea abilităților de gestionare a situațiilor dificile. Ombudsul UBB respectă Codul de etică și deontologie profesională al UBB, standardele Asociației Internaționale a Ombudsmanului (IOA) și ale Rețelei Europene a Ombudsilor în Învățământul Superior (ENOHE), din care face parte.

2. Activitatea comisiei în anul 2023 – prezentare sintetică

Și în 2023, Comisia a continuat o abordare proactivă, de mediere și educare în spiritul eticii academice, și doar în plan secundar sancționatoare, începută în 2020 cu ocazia numirii.

Am întreținut pagina de social media - <https://www.facebook.com/comisiadeeticaubb/> cu diverse informații privind etica cercetării, iar site-ul web a fost actualizat cu informații relevante - https://www.ubbcluj.ro/ro/despre/organizare/comisia_de_etica

În perioada premergătoare examenelor, s-a realizat ca în fiecare an o prezentare pentru studenți și cadre didactice a principalelor norme de etică a cercetării și universitare: <https://www.facebook.com/comisiadeeticaubb/photos/pcb.115871026821344/115875793487534/>. Am încercat să atragem atenția într-un mod proactiv, într-o manieră adaptată generațiilor digitale, asupra fenomenului plagiatului: <https://www.facebook.com/GlasbergenCartoons/posts/2605445156191851> și am distribuit aceste informații studenților prin intermediul grupurilor de social media.

De asemenea, în întâlnirile de la facultăți organizate sub egida proiectului privind știința deschisă la UBB, Comisia a contribuit la conștientizarea reglementărilor și a practicilor de etică universitară și la diseminarea și aplicarea Ghidului antidiscriminare la UBB - [Ghid antidiscriminare](#).

La sfârșitul anului 2023, a fost inițiat procesul de reconstituire a Comisiei de etică în temeiul noii Legi a educației universitare nr. 199/2023 – s-au ales reprezentanții studenților, s-au

selectat în urma unui apel public noii membri ai Comisiei și a fost numită Comisia în noua componență în 2024.

Mecanismul Ombuds al Universității Babeș-Bolyai (UBB) a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de solicitări de sprijin, consiliere și/sau mediere între 2020 și 2023. În 2020, au fost înregistrate 5 solicitări, dintre care patru prin e-mail și una telefonic. În 2021, numărul solicitărilor a crescut la 15, ceea ce reprezintă o triplare față de anul anterior. În 2022, au fost înregistrate 14 solicitări, dintre care douăsprezece au fost adresate prin intermediul platformelor online, iar două prin telefon. În 2023, numărul solicitărilor a crescut la 23, fiind de peste patru ori mai multe comparativ cu 2020. Această creștere constantă reflectă încrederea tot mai mare a studenților și cadrelor didactice în mecanismul Ombuds al UBB. Majoritatea solicitărilor au fost rezolvate eficient fie prin întâlniri directe cu Ombudsul universitar, fie prin intermediul Comisiei de Etică, care a gestionat opt dintre cazuri în 2023.

Ombudsul universitar a participat activ la cea de-a 18-a Conferință Anuală a ENOHE (European Network for Ombuds in Higher Education) desfășurată la Praga între 14-16 iunie. Evenimentul a fost o platformă esențială pentru schimbul de idei și experiențe, abordând provocările specifice învățământului superior. Participarea activă a Ombudsului universitar a consolidat poziția UBB în comunitatea ombudsmanilor universitari europeni, promovând valorile etice în învățământul superior.

Pe lângă sprijinul direct și medierea conflictelor, mecanismul Ombuds a oferit informații și sfaturi privind drepturile și responsabilitățile academice în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2023-0123. Acest proiect a inclus patru sesiuni de informare, desfășurate în 25 octombrie și 22 noiembrie 2023, în limbile română și maghiară, adresate studenților, cadrelor didactice și personalului auxiliar de la UBB.

În 2023, mecanismul Ombuds al UBB s-a dovedit a fi o resursă valoroasă pentru comunitatea academică, oferind suportul necesar pentru soluționarea problemelor și asigurând respectarea drepturilor și responsabilităților în cadrul UBB.

În privința sesizărilor formale adresate Comisiei de etică, în 2023 s-au înregistrat 15 sesizări privind etica în cercetare sau în managementul universitar.

Unele au putut fi rezolvate prin direcționarea către facultăți (2) sau Direcția administrativă (1), unde s-au folosit și tehnici de mediere și conciliere.

Din cele 13 sesizări rămase, 4 sesizări au fost declarate inadmisibile – cont fals de e-mail, chestiuni administrative și nu de etică, respectiv aspecte de competența organelor penale, iar o sesizare a vizat plagierea publicațiilor unui cadru didactic UBB, așadar s-a acordat consultanță în vederea participării ca parte în altă procedură de sancționare, derulată de Universitatea Gheorghe Asachi din Iași.

Pentru 4 sesizări s-au decis sancțiuni (avertisment scris, suspendare avansare, reducere salariu), pentru 1 doar recomandări.

O sesizare a fost închisă după constatarea abaterilor etice, dar fără a se aplica sancțiuni, datorită faptului că studenta reclamată nu mai este membră a comunității academice.

4 sesizări au fost respinse ca nefondate.

Sesizările au avut ca obiect comportamentul neadecvat al cadrelor didactice în relația cu studenții, hărțuire, comportament inadecvat al studenților, relațiile intercolegiale în administrația UBB, autoplăgiat.

În plus, Rectorul sau facultățile au consultat Comisia de etică cu privire la alte situații care ar putea implica probleme de etică universitară. Aceste situații nu au fost însă formalizate și au fost rezolvate de conducerea UBB.

În final, reiterăm noua paradigmă a funcționării Comisiei de etică a UBB, în sensul accentuării comunicării publice, medierii și educației în spiritul eticii universitare, cu un rol sancționator doar în plan secundar.

Președinte Comisia de etică a UBB

Prof. dr. Dacian C. Dragoș